

Каук О.І.

ОСОЛИВОСТІ ДИНАМІЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ДІТЬМИ З ЕПІЛЕПСІЄЮ ТА НАЯВНІСТЮ ПАТОЛОГІЇ ГЕПАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

В зв'язку з тим, що на даний час захворюваність на різні форми епілепсії у дітей в Україні становить у межах 4,7–5,9 на 10 тис., що потребує тривалого застосування проти епілептичних препаратів, актуальним залишаються питання динамічного спостереження за даною групою дітей, особливо якщо вони мають коморбідні захворювання.

Метою нашого дослідження було визначення частоти і характеру морфофункціональних змін печінки у дітей з епілепсією.

Матеріали та методи. В ході дослідження було обстежено 67 дітей у віці від 6 місяців до 17 років (39 хлопчиків, 28 дівчаток) з різними формами епілепсії, які проходили обстеження і лікування на базі Миської дитячої неврологічної лікарні №5 м. Харкова та в анамнезі мали захворювання гепатобіліарної системи (дискінезія жовчо-вивідних шляхів, аномалії розвитку жовчного міхура тощо).

Всім дітям проводилося комплексне клінічне, нейропсихологічне, лабораторне та інструментальне обстеження, яке включало ЕЕГ, ЕхоЕГ, НСГ (у дітей до 1-го року), ЯМРТ головного мозку. З метою оцінки стану печінки враховувались такі показники, як загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові (насамперед рівень амінотрансфераз: (аспартатамінотрансферази (АСТ), аланіну-мінотрансферази (АлАТ), амілази, лактатдегідрогінази (ДДГ), лужної фосфатази (ЛФ), загального білірубину і його фракцій), коагулограма крові, УЗД гепатобіліарної системи.

Результати дослідження. Проведено дослідження виявило, що у 28 дітей (41,8% випадків) спостерігались зміни з боку гепатобіліарної системи. В переважній більшості, це були діти молодшого віку (14 дітей в віці від 6-ти до 18

місяців, 8 дітей – від 1 року 6 місяців до 3-х років, 5 дітей – від 3-х до 5-ти років та 3 дітей в віці більше 5-ти років.

Серед обстежуваних дітей тільки в 17,8 % випадків відмічались скарги на нудоту, біль в животі, діарею.

Найбільш значимо змінювався рівень АлАТ і АсАТ, менш значуще ЛДГ і ФШ, але підвищення цих показників ніколи не перевищувало 2-х кратне від вікової норми.

Було виявлено диференційований вплив різних груп проти епілептичних препаратів: найчастіше зміни спостерігалися при прийомі препаратів-похідних вальпроєвої кислоти (конвулекс - 28,6%, депакін - 25,0%, вальпроком -17,8%), рідше при застосуванні препаратів гідантоїновий (діфенін - 14,3%) і карбамазепінового ряду (фінлепсін – 10,7%). Небажані ефекти частіше спостерігаються на першому етапі терапії (в перші 7 днів).

Показники системи гемостазу змінювалися у 21,4% хворих при лікуванні діфеніном, 25 % - фінлепсином, 28,6 % - депакіном і 32,1 % - конвулексом. Дані зміни виникали на 7-14 день лікування і, як правило, регресували на 28-45 день терапії.

За даними УЗД дослідження у 11 дітей (39,3% випадків) спостерігалось збільшення розмірів печінки і / або підшлункової залози в порівнянні з віковими нормами, підкреслений малюнок жовчних протоків, зернистість і ущільнення паренхіми підшлункової залози, ущільнення стінок жовчного міхура, ущільнення паренхіми селезінки.

Висновки: Достатньо часто прийом проти епілептичних препаратів приводить до змін в гепатобіліарній системі, особливо у дітей раннього віку. Це необхідно враховувати при спостереженні за дітьми з епілепсією для своєчасної корекції порушень функції печінки та жовчного міхура гепатопротекторами. Дослідження активності ферментів печінки в сироватці крові доцільно проводити динамічно (1 раз на 3 місяці), особливо при зміні частоти епілептичних нападів, що потребує корегування доз проти епілептичних препаратів в бік збільшення.